

บทที่ 1

บทนำ

“จักรวรรดินิยม” คำนี้หลายคนคงเคยได้ยินและอาจตั้งคำถามขึ้นในใจว่า จักรวรรดินิยมคืออะไร? และในโลกยุคปัจจุบันยังคงมีจักรวรรดินิยมหลงเหลืออยู่หรือไม่? แท้จริงแล้ว “จักรวรรดิ” มาจากคำภาษาละติน “imperium” หมายถึงสายการบังคับบัญชาทางการทหารของอาณาจักรโรมันโบราณ โดยทั่วไปคำว่า “จักรวรรดินิยม” นั้นถูกใช้ในหลายความหมาย ส่วนใหญ่ที่ใช้กันมากมักจะมีลักษณะค่า (value) ของอารมณ์แฝงอยู่เพื่อบ่งชี้ถึงพฤติกรรมอันก้าวร้าวที่รัฐหนึ่งกระทำต่ออีกรัฐหนึ่ง จักรวรรดินิยมมักจะหมายถึงความพยายามของรัฐหนึ่งที่จะควบคุม หรือบังคับ หรือชักจูงอีกรัฐหนึ่งให้อยู่ในอำนาจของตน (ถาวร สุชากันยา, 2533, น.1) ปัจจุบันมักใช้คำดังกล่าวเรียกขานปรากฏการณ์ที่กลุ่มทุนในชาติต่างๆ ขยายตัวเพื่อแสวงหาตลาดและแหล่งขูดรีดแรงงานภายนอกขอบเขตของพรมแดนชาติ รัฐจึงถูกนำมาผูกพันกับผลประโยชน์ของกลุ่มทุนดังกล่าวเพื่อเป็นเครื่องมือทางการเมืองระหว่างประเทศและที่สำคัญคือ การใช้กำลังทหารในเวทีโลก ด้วยเหตุนี้จักรวรรดินิยมคือ ต้นเหตุของสงคราม ในยุคทุนนิยม สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศประเทศหนึ่งที่มีพลังอำนาจด้านการทหารและเศรษฐกิจโดดเด่น และมุ่งหวังที่จะสถาปนา “ผลประโยชน์แห่งชาติ” ของตนให้มากที่สุด นักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า สหรัฐอเมริกากำลังเปลี่ยนสภาพจาก “ประเทศ” ไปสู่การเป็น “จักรวรรดิ” โดยใช้กำลังทางทหารเข้าคุกคามนานาประเทศ เนื่องจากในรอบ 30 ปีที่ผ่านมารัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ใช้กำลังทางทหารเข้าเช่นฆ่าทำลายชีวิตมนุษยย์ผู้บริสุทธิ์ทั่วโลกในหลายพื้นที่เพื่อให้ได้มาซึ่ง “ผลประโยชน์แห่งชาติ” ตัวอย่างเช่น ในสงครามเวียดนามคาดว่ามีพลเรือนผู้บริสุทธิ์ตายถึงสองล้านคน และที่สำคัญคือ สงครามในตะวันออกกลางซึ่งเป็นแหล่งน้ำมันที่สำคัญที่สุดของโลก โดยตะวันออกกลางตกอยู่ในภาวะสงครามตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ. 1991 สหรัฐอเมริกาทำสงครามกับประชาชนผู้บริสุทธิ์ในอิรักเพื่อสังชนัดตัมซึ่งทำให้ผู้บริสุทธิ์ตายไปจำนวน 150,000 คน ประชาชนในตะวันออกกลางจึงรู้สึกถูกสหรัฐอเมริกากดขี่มาโดยตลอด และด้วยสาเหตุนี้เองจึงเป็นชนวนเหตุสำคัญที่ทำให้เหตุการณ์มหาวิปโยควันที่ 11 กันยายน 2544 อุบัติขึ้นซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ “การก่อการร้ายยุคใหม่” ที่นำความสูญเสียชีวิตอย่างมหาศาลมาสู่มวลมนุษยชาติทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ด้วยกระแสแห่งความหวาดกลัวภัยจากลัทธิการก่อการร้ายที่ยังคงคุกรุ่นและความสนใจในจักรวรรดิอเมริกันที่ยังคงอยู่ในกระแสหลัก ประกอบกับความสนใจของผู้แปลในงานแปล

ทางด้านการเมืองระหว่างประเทศจึงส่งผลให้ผู้แปลเลือกทำงานแปลเกี่ยวกับจักรวรรดิอเมริกัน หนังสือเล่มนี้ชื่อ “America as Empire : Global Leader or Rogue Power?” เขียนโดย จิม แกร์ริสัน (Jim Garrison) ผู้ก่อตั้งและดำรงตำแหน่งประธานมูลนิธิกรีนบาซอพีในสหรัฐอเมริกา มูลนิธิดังกล่าวได้ก่อตั้งเวทีสภาโลก (the State of the World Forum) ขึ้นในปี ค.ศ. 1995 ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสร้างเครือข่ายผู้นำระดับโลกผู้ยอมอุทิศตนในการหาบทสรุปร่วมกันเกี่ยวกับหลักการ ค่านิยมและการดำเนินการที่สำคัญ รวมทั้งนำสิ่งเหล่านี้ไปปฏิบัติเพื่อนำพามนุษยชาติสู่อารยธรรมระดับโลกที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

จิม แกร์ริสันสำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาปรัชญาศาสนศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแคมบริดจ์ในปี ค.ศ. 1982 มีผลงานการเขียนมากมายได้แก่ The Plutonium Culture (1980), The Darkness of God : Theology After Hiroshima (1982), The Russian Threat : Myths and Realities (1983), The New Diplomats (1984) และ Civilization and the Transformation of Power (2000)

หนังสือ “จักรวรรดิอเมริกัน : ผู้นำหรืออหังการระดับโลก?” ของจิม แกร์ริสัน หรือ (America as Empire : Global Leader or Rogue Power? by Jim Garrison) เป็นงานเขียนประเภทวิจารณ์การเมืองที่นำเสนอเรื่องราวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาและบทบาทผู้นำของสหรัฐอเมริกาบนเวทีโลก โดยผสมผสานกับการวิจารณ์เหตุการณ์ดังกล่าวตามทัศนะของผู้เขียนด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริงและการอ้างอิงภูมิหลังทางประวัติศาสตร์การเมืองและศาสนา โดยผู้เขียนเน้นการวิเคราะห์สถานการณ์การเมืองรวมทั้งความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาและตะวันออกกลางในมิติทางด้านความเชื่อทางศาสนาที่เกี่ยวข้อง 2 ศาสนา คือ ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม โดยผู้เขียนมองว่าเป็นรากเหง้าของสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นซึ่งได้สร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นให้กับหนังสือเล่มนี้ เนื่องจากมีหนังสืออยู่เพียงไม่กี่เล่มที่วิเคราะห์สถานการณ์ในแง่มุมดังกล่าว มุมมองที่โดดเด่นและไม่เหมือนใครของหนังสือเล่มนี้จึงดึงดูดให้ผู้เขียนเลือกที่จะแปลหนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้มีทั้งหมด 9 บท โดยสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ครอบคลุมบทที่ 1-2 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายของจักรวรรดิ ที่มาและความเป็นไปของเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนของการเมืองระหว่างประเทศ อาทิเช่น การล่มสลายของกำแพงเบอร์ลินจนถึงเหตุการณ์ตึกแฝดถล่ม รวมถึงแผนยานุภาพทางทหารของสหรัฐอเมริกาในทวีปต่างๆ ทั่วโลก ส่วนที่ 2 ครอบคลุมบทที่ 3-5 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเส้นทางที่นำพาสหรัฐอเมริกาสู่ความเป็นจักรวรรดิ และที่มาของอำนาจเหนืออำนาจของสหรัฐอเมริกา ส่วนที่ 3 ครอบคลุมบทที่ 6-7 ซึ่ง

มีเนื้อหาเกี่ยวกับจุดกำเนิดและจุดจบของจักรวรรดิในอดีตที่ผ่านมา ส่วนที่ 4 ครอบคลุมบทที่ 8-9 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับรากเหง้าของลัทธิการก่อการร้าย และบทบาทของลัทธิเคร่งศาสนาตามความเชื่อดั้งเดิมต่อสถานการณ์การเมืองระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ผู้แปลได้เลือกแปลบทที่ 1 และบทที่ 8 เนื่องจากต้องการให้ผู้อ่านได้รับความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นจากบทที่ 1 และรากเหง้าของลัทธิการก่อการร้ายในบทที่ 8 ซึ่งยังคงอยู่ในกระแสความสนใจของผู้อ่านในปัจจุบัน ผู้แปลหวังว่าบทแปลที่นำเสนอจะให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต นักศึกษาที่ต้องการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับจักรวรรดิอเมริกัน รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองระหว่างประเทศได้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นไปของจักรวรรดิอเมริกันและบทบาทของสหรัฐอเมริกาบนเวทีโลก